

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра Фінансів, банківської справи та страхування

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(вибіркова фахова навчальна дисципліна)

ФІНАНСОВА САНАЦІЯ ТА БАНКРУТСТВО ПІДПРИЄМСТВА

Розробник: Яна Дроботя, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
к.е.н., доцент

Полтава 2023 р.

Опис навчальної дисципліни та інформація про розробника

Назва навчальної дисципліни	Фінансова санація та банкрутство підприємств
Місце в індивідуальному плані здобувача вищої освіти	вибіркова фахова
Назва структурного підрозділу	Кафедра фінансів, банківської справи та страхування
Контактні дані розробників, які залучені до викладання	<i>Викладач:</i> Дроботя Яна, к.е.н., доцент <i>Контакти:</i> 15 каб. (деканат факультету обліку та фінансів) e-mail: iana.drobotia@pdaa.edu.ua сторінка викладача: https://www.pdaa.edu.ua/people/drobotya-yana-anatoliyivna
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Спеціальність Освітня програма	072 Фінанси, банківська справа та страхування <i>Фінанси, банківська справа та страхування</i>
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	Економіко-математичні методи та моделі Економічна теорія Фінанси

Заплановані результати навчання:

Мета вивчення навчальної дисципліни: формування системи знань з методології та практичного здійснення фінансової санації, банкрутства підприємств, фінансового забезпечення ліквідаційних процедур.

Основні завдання навчальної дисципліни: вивчення сутності, методів, правил і механізмів фінансової санації, банкрутства та ліквідації підприємств, а також форм і методів державної фінансової підтримки санації суб'єктів господарювання; набуття навичок проведення досудової санації та опанування комплексу питань, пов'язаних із санацією підприємства в судовому порядку, проведення санаційної реструктуризації суб'єктів господарювання.

Компетентності:

Інтегральна:

- здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи та страхування, або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності;

Загальні (ЗК):

- ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;

Спеціальні (фахові) (СК):

- СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

- СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.

Програмні результати навчання:

ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.

ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем

(державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

Програма та структура навчальної дисципліни

Програма навчальної дисципліни

- Тема 1. Основи фінансової санації підприємств.
- Тема 2. Оцінювання санаційної спроможності підприємства.
- Тема 3. Складання та узгодження плану фінансової санації підприємства.
- Тема 4. Досудова санація.
- Тема 5. Санація підприємств у судовому порядку.
- Тема 6. Фінансування санації підприємств.
- Тема 7. Реструктуризація підприємства.
- Тема 8. Економіко-правові аспекти банкрутства та ліквідації підприємств.

Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Основи фінансової санації підприємств. Фінансова криза на підприємстві. Економічний зміст та причини виникнення. Економічна сутність санації підприємств. Менеджмент фінансової санації підприємства. Прийняття рішення про проведення фінансової санації підприємств. Класична модель фінансової санації.

Тема 2. Оцінювання санаційної спроможності підприємства. Сутність санаційної спроможності підприємства. Визначення санаційної спроможності підприємства як головна мета санаційного аудиту. Сутність та основні завдання санаційного аудиту. Замовники санаційного аудиту. Методика й етапи проведення санаційного аудиту. Програма аудиту. Збір і систематизація інформації про підприємство. Порядок проведення санаційного аудиту. Діагностика оперативного й стратегічного становища підприємства. Методика поглибленої оцінки фінансового стану неплатоспроможного підприємства. Інтегральна оцінка фінансового стану підприємства. Розрахунок та аналіз фактичних показників і тенденцій розвитку. Оцінка глибини фінансової кризи. Аналіз виробничо-господарської діяльності. Аудит фінансової сфери підприємства. Ситуація підприємства на ринках факторів виробництва та збуту готової продукції. Аналіз причин і симптомів фінансової кризи. Виявлення сильних та слабких місць на підприємстві. Експертна оцінка запланованих санаційних заходів. Прийняття рішення про доцільність санації чи ліквідації підприємства. Складання висновку аудиторської перевірки.

Тема 3. Складання та узгодження плану фінансової санації підприємства. Стратегія санації та розробка санаційної концепції. Процедура планування й узгодження заходів фінансової санації. Мета плану фінансового оздоровлення підприємства. Зміст плану санації. Склад та обсяги проекту санації. Методологічні основи й порядок складання проекту санації. План маркетингу й оцінка ринків збуту. План виробництва та капіталовкладень. Організаційний план. Фінансовий план. Аналіз шляхів досягнення беззбитковості підприємства. Оцінка результатів та ефективності фінансової санації підприємства.

Тема 4. Досудова санація. Законодавче визначення досудової санації. Рішення про проведення досудової санації. Надання фінансової допомоги боржнику. Технічна система заходів у процедурі досудової санації. Досудова санація державних підприємств. Складання плану досудової санації: збір відомостей про фінансовий стан боржника, розробка заходів щодо відновлення платоспроможності, розрахунок необхідних коштів і визначення джерел фінансування реалізації заходів відновлення платоспроможності, визначення умов участі інвесторів і кредиторів у проведенні досудової санації, планування очікуваних наслідків реалізації плану досудової санації. Встановлення відповідальних осіб за здійснення досудової санації та термінів і кінцевих строків її проведення.

Тема 5. Санація підприємств у судовому порядку. Прийняття господарським судом рішення щодо проведення санації боржника. Строк здійснення судової санації. Вибір інвесторів, погодження кандидатури керуючого санацією. Обов'язки керуючого судовою

санацією. Складання плану санації та процедура його схвалення. Контроль за виконанням плану санації. Звіт керуючого санацією: баланс боржника на останню звітну дату, рахунок прибутків і збитків, відомості про наявність коштів у боржника, відомості про дебіторську заборгованість, інші відомості про можливості погашення кредиторської заборгованості. Розгляд звіту керуючого санацією зборами кредиторів. Затвердження (незатвердження) господарським судом звіту керуючого санацією. Винесення ухвали про припинення провадження справи про банкрутство або визнання боржника банкрутом та відкриття ліквідаційної процедури.

Тема 6. Фінансування санації підприємств. Форми, правила та умови фінансування санації підприємства. Джерела фінансування санаційних заходів. Потреба в капіталі. Визначення потреби в капіталі, необхідному для фінансування санації підприємства. Потреба в капіталі для реалізації санаційних заходів виробничо-технічного характеру. Потреба в інвестиційному капіталі. Потреба в оборотних коштах. Зміст фінансової рівноваги на підприємстві. Умови забезпечення фінансової рівноваги. Внутрішні джерела фінансової стабілізації. Збільшення вхідних грошових потоків. Згортання (заморожування) інвестицій. Зменшення вихідних грошових потоків, що залежать від діяльності підприємства. Зниження собівартості продукції. Зменшення витрат, джерелом покриття яких є прибуток підприємства. Фінансове оздоровлення із залученням коштів власників підприємства. Форми участі власників у санації підприємства. Двоступінчата санація. Зменшення номінального капіталу з подальшим його збільшенням. Фінансові джерела збільшення статутного фонду в разі санації підприємства. Додаткова емісія акцій. Облігації конверсійної позики. Альтернативна санація як метод фінансування оздоровлення підприємств. Участь кредиторів у фінансуванні санації підприємства-боржника. Конверсія боргу у власність. Пролонгація та реструктуризація існуючої заборгованості. Надання додаткових кредитних ресурсів. Мотиви участі кредиторів у санації підприємства. Податкові аспекти участі кредиторів у санації боржника. Форми фінансової участі персоналу в санації підприємства.

Тема 7. Реструктуризація підприємства. Реструктуризація підприємства, її зміст і порядок проведення. Реструктуризація як один із дійових інструментів санації підприємств. Види реструктуризації. Заходи, що застосовуються під час реструктуризації суб'єктів господарювання. Фінансова й виробнича реструктуризація, реструктуризація активів, корпоративна реструктуризація. Механізм реорганізації юридичної особи. Реорганізація, спрямована на укрупнення підприємства (злиття, приєднання, поглинання). Реорганізація, спрямована на роздрібнення підприємства (поділ, виокремлення). Реорганізація без змін розмірів підприємства (перетворення). Загальні передумови реорганізації суб'єктів господарювання. Етапи реорганізації підприємства. Зміст та порядок складання реорганізаційної угоди. Передавальний та роздільний баланси.

Тема 8. Економіко-правові аспекти банкрутства та ліквідації підприємств. Врегулювання господарських спорів. Задоволення претензій кредиторів як головна мета провадження справи про банкрутство підприємства-боржника. Функції законодавства про банкрутство. Підстави для порушення справи про банкрутство. Неплатоспроможність підприємства. Загроза неплатоспроможності. Перевищення заборгованості підприємства над його активами. Учасники провадження у справі про банкрутство. Розпорядник майна, його функції та обов'язки. Комітет кредиторів. Функції та повноваження керуючого санацією. Функції та повноваження ліквідаційної комісії. Фінансове забезпечення ліквідаційних процедур. Продаж майна банкрута. Розподіл виручки від продажу ліквідаційної маси. Черговість задоволення вимог кредиторів. Ліквідація підприємства. Порядок складання ліквідаційного балансу. Затвердження ліквідаційного балансу. Санація за рішенням господарського суду. План санації в ході провадження справи про банкрутство. Мирова угода та порядок її укладання. Фіктивне банкрутство. Приховане банкрутство. Умисне банкрутство. Податкові аспекти банкрутства й ліквідації підприємства.

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин							
	денна форма <i>072ФБССбд_2021</i>				заочна форма <i>072ФБССбз_2021</i>			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	п	с.р.		л	п	с.р.
Тема 1. Основи фінансової санації підприємств	14	2	2	10	14	-	-	14
Тема 2. Оцінювання санаційної спроможності підприємства	16	2	4	10	16	-	2	14
Тема 3. Складання та узгодження плану фінансової санації підприємства	14	2	2	10	14	-	-	14
Тема 4. Досудова санація	14	2	2	10	14	-	-	14
Тема 5. Санація підприємств у судовому порядку	14	2	2	10	14	2	-	12
Тема 6. Фінансування санації підприємств	16	2	4	10	16	-	-	16
Тема 7. Реструктуризація підприємства	16	2	4	10	16	-	-	16
Тема 8. Економіко-правові аспекти банкрутства та ліквідації підприємств	16	2	4	10	16	2	-	14
У т. ч. індивідуальні завдання (контрольна робота для заочної форми навчання)	-	-	-	-	50	-	-	50
Усього годин	120	16	24	80	120	4	2	114

Оцінювання результатів навчання

Форми контролю результатів навчання

072ФБССбд_2021

Програмні результати навчання	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	Опитування	Виконання вправ на практичних заняттях	Виконання завдань самостійної роботи	Аудиторна контрольна робота	
ПР04	8	16	16	10	50
ПР05	8	16	16	10	50
Разом	16	32	32	20	100

Форми контролю результатів навчання

072ФБССбз 2021

Програмні результати навчання	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	Опитування	Виконання вправ на практичних заняттях	Виконання завдань самостійної роботи	Контрольна робота	
ПР04	9	10	16	15	50
ПР05	9	10	16	15	50
Разом	18	20	32	30	100

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

(денна форма)

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	опитування	виконання вправ на практичних заняттях	виконання завдань самостійної роботи ¹	аудиторна контрольна робота ²	
Тема 1. Основи фінансової санації підприємств	2	4	32		6
Тема 2. Оцінювання санаційної спроможності підприємства	2	4			6
Тема 3. Складання та узгодження плану фінансової санації підприємства	2	4			6
Тема 4. Досудова санація	2	4			6
Тема 5. Санація підприємств у судовому порядку	2	4			6
Тема 6. Фінансування санації підприємств	2	4			6
Тема 7. Реструктуризація підприємства	2	4			6
Тема 8. Економіко-правові аспекти банкрутства та ліквідації підприємств	2	4			6
Виконання завдань самостійної роботи (т. 1-8)	-	-			32
Аудиторна контрольна робота № 1 (т. 1-4)	-	-	-	10	10
Аудиторна контрольна робота № 2 (т. 5-8)	-	-	-	10	10
Разом	16	32	32	20	100

¹ протягом семестру здобувачі вищої освіти виконують практичні завдання (задачі) по кожній темі навчальної дисципліни (максимум 4 бали за тему). При цьому бали в журналі виставляються сумарно окремою позицією в кінці семестру;

² протягом семестру передбачено написання двох аудиторних контрольних робіт (максимум 10 балів за кожну роботу). При цьому бали в журналі виставляються окремою позицією.

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни
(заочна форма)

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	опитування	виконання вправ на практичних заняттях	виконання завдань самостійної роботи ¹	контрольна робота ²	
Тема 1. Основи фінансової санації підприємств	-	-			-
Тема 2. Оцінювання санаційної спроможності підприємства	18	20			38
Тема 3. Складання та узгодження плану фінансової санації підприємства	-	-			-
Тема 4. Досудова санація	-	-			-
Тема 5. Санація підприємств у судовому порядку	-	-			-
Тема 6. Фінансування санації підприємств	-	-			-
Тема 7. Реструктуризація підприємства	-	-			-
Тема 8. Економіко-правові аспекти банкрутства та ліквідації підприємств	-	-			-
Виконання завдань самостійної роботи			32		32
Контрольна робота				30	30
Разом	18	20	32	30	100

¹ протягом семестру здобувачі вищої освіти виконують самостійні індивідуальні завдання (максимум 32 балів), при цьому бали виставляються окремою позицією;

² протягом семестру передбачено написання контрольної роботи для заочної форми навчання (максимум 30 балів) при цьому бали в журналі виставляються окремою позицією.

Шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти (денна форма)

Форма контролю	Граничні межі, балів	Вимоги до знань та умінь
Опитування (по всіх темах)	0-2	<p>2 бали – здобувач вищої освіти отримує у випадку повної та аргументованої відповіді на поставлене питання, що свідчить про здатність застосовувати поглиблені знання з питань фінансової санації та банкрутства підприємств і вміння ідентифікувати та оцінювати ризики господарської діяльності підприємств, застосовувати сучасні концепції економічної безпеки й економічного контролю при обґрунтуванні дієвого механізму захищеності економічних інтересів підприємства від впливу внутрішніх та зовнішніх загроз; попередження правопорушень у фінансово-економічній сфері.</p> <p>1 бал – у випадку наявності окремих неточностей у відповіді на теоретичне питання, що свідчить про наявність базових знань у сфері фінансової санації та банкрутства підприємств і вміння ідентифікувати та оцінювати ризики господарської діяльності підприємств, застосовувати сучасні концепції економічної безпеки й економічного контролю при обґрунтуванні дієвого механізму захищеності економічних інтересів підприємства від впливу внутрішніх та зовнішніх загроз; попередження правопорушень у фінансово-економічній сфері.</p> <p>0 балів – у випадку відсутності відповіді, що засвідчує факт незасвоєння теоретичного матеріалу в галузі фінансової санації та банкрутства підприємств і відсутність вміння ідентифікувати та оцінювати ризики господарської діяльності підприємств, застосовувати сучасні концепції економічної безпеки й економічного контролю при обґрунтуванні дієвого механізму захищеності економічних інтересів підприємства від впливу внутрішніх та зовнішніх загроз; попередження правопорушень у фінансово-економічній сфері.</p>
Виконання вправ на практичних заняттях (по всіх темах)	0-4	<p>4 бали – здобувач вищої освіти отримує у випадку правильного розв’язання задачі та належного її оформлення, що свідчить про здатність використовувати теоретичний та методичний інструментарій для діагностики банкрутства та проведення санації підприємств і вміння ідентифікувати та оцінювати ризики господарської діяльності підприємств, застосовувати сучасні концепції економічної безпеки й економічного контролю при обґрунтуванні дієвого механізму захищеності економічних інтересів підприємства від впливу внутрішніх та зовнішніх загроз; попередження правопорушень у фінансово-економічній сфері.</p> <p>3 бали - здобувач вищої освіти отримує за розв’язані на практичних заняттях задачі у випадку вірної методики та незначних неточностей при розв’язанні, належного оформлення, що свідчить про достатній рівень здатності використовувати знання й практичні навички з питань санації та банкрутства підприємств і вміння ідентифікувати та оцінювати ризики господарської діяльності підприємств, застосовувати сучасні концепції економічної безпеки й економічного контролю при обґрунтуванні дієвого механізму захищеності економічних інтересів підприємства від впливу внутрішніх та зовнішніх загроз; попередження правопорушень у фінансово-економічній сфері.</p> <p>2 бали – у випадку наявних незначних методологічних помилок</p>

		<p>при розв'язуванні задач, що свідчить про володіння базовими технологіями оцінки ймовірності банкрутства підприємства та фінансової санації і вміння ідентифікувати та оцінювати ризики господарської діяльності підприємств, застосовувати сучасні концепції економічної безпеки й економічного контролю при обґрунтуванні дієвого механізму захищеності економічних інтересів підприємства від впливу внутрішніх та зовнішніх загроз; попередження правопорушень у фінансово-економічній сфері.</p> <p>1 бал – у випадку наявності суттєвих помилок у розв'язуванні задачі, що свідчить про наявність фрагментарних знань з даного курсу і фрагментарних вмінь ідентифікувати та оцінювати ризики господарської діяльності підприємств, застосовувати сучасні концепції економічної безпеки й економічного контролю при обґрунтуванні дієвого механізму захищеності економічних інтересів підприємства від впливу внутрішніх та зовнішніх загроз; попередження правопорушень у фінансово-економічній сфері.</p> <p>0 балів – у випадку відсутності належно оформлених розв'язаних задач, що свідчить про відсутність знань у сфері фінансової санації та банкрутства підприємств і відсутність і вміння ідентифікувати та оцінювати ризики господарської діяльності підприємств, застосовувати сучасні концепції економічної безпеки й економічного контролю при обґрунтуванні дієвого механізму захищеності економічних інтересів підприємства від впливу внутрішніх та зовнішніх загроз; попередження правопорушень у фінансово-економічній сфері.</p>
<p>Виконання завдань самостійної роботи (по всіх темах)</p>	<p>0-4</p>	<p>4 бали – здобувач вищої освіти отримує за виконані домашні завдання у розрізі тем у випадку правильного виконання практичних завдань та належного їх оформлення, що свідчить про високий рівень здатності використовувати знання й практичні навички з фінансової санації та банкрутства підприємств і вміння ідентифікувати та оцінювати ризики господарської діяльності підприємств, застосовувати сучасні концепції економічної безпеки й економічного контролю при обґрунтуванні дієвого механізму захищеності економічних інтересів підприємства від впливу внутрішніх та зовнішніх загроз; попередження правопорушень у фінансово-економічній сфері.</p> <p>3 бали – здобувач вищої освіти отримує за виконані домашні завдання у розрізі тем у випадку наявних арифметичних помилок при виконання домашніх завдань, що свідчить про достатній рівень здатності використовувати знання й практичні навички щодо фінансової санації та банкрутства підприємств і вміння ідентифікувати та оцінювати ризики господарської діяльності підприємств, застосовувати сучасні концепції економічної безпеки й економічного контролю при обґрунтуванні дієвого механізму захищеності економічних інтересів підприємства від впливу внутрішніх та зовнішніх загроз; попередження правопорушень у фінансово-економічній сфері.</p> <p>2 бали – здобувач вищої освіти отримує за виконані домашні завдання у розрізі тем у випадку наявних незначних методологічних та арифметичних помилок при виконання домашніх завдань, що свідчить про середній рівень здатності використовувати знання й практичні навички щодо фінансової санації та банкрутства підприємств і вміння ідентифікувати та</p>

		<p>оцінювати ризики господарської діяльності підприємств, застосовувати сучасні концепції економічної безпеки й економічного контролю при обґрунтуванні дієвого механізму захищеності економічних інтересів підприємства від впливу внутрішніх та зовнішніх загроз; попередження правопорушень у фінансово-економічній сфері.</p> <p>1 бал – здобувач вищої освіти отримує за виконані домашні завдання у розрізі тем у випадку наявності суттєвих помилок у розв'язуванні задачі, що свідчить про наявність фрагментарних знань з даного курсу і фрагментарні вміння ідентифікувати та оцінювати ризики господарської діяльності підприємств, застосовувати сучасні концепції економічної безпеки й економічного контролю при обґрунтуванні дієвого механізму захищеності економічних інтересів підприємства від впливу внутрішніх та зовнішніх загроз; попередження правопорушень у фінансово-економічній сфері.</p> <p>0 балів – здобувач вищої освіти отримує за невиконані домашні завдання, що свідчить про відсутність знань у сфері фінансової санації та банкрутства підприємств і відсутність вміння ідентифікувати та оцінювати ризики господарської діяльності підприємств, застосовувати сучасні концепції економічної безпеки й економічного контролю при обґрунтуванні дієвого механізму захищеності економічних інтересів підприємства від впливу внутрішніх та зовнішніх загроз; попередження правопорушень у фінансово-економічній сфері.</p>
<p>Контрольна робота (2 теоретичні питання, 1 задача)</p>	<p>0-10</p>	<p>3 бали за кожне теоретичне питання – у випадку повного та чіткого його розкриття, що свідчить про здатність застосовувати поглиблені знання з питань фінансової санації та банкрутства підприємств і вміння ідентифікувати та оцінювати ризики господарської діяльності підприємств, застосовувати сучасні концепції економічної безпеки й економічного контролю при обґрунтуванні дієвого механізму захищеності економічних інтересів підприємства від впливу внутрішніх та зовнішніх загроз; попередження правопорушень у фінансово-економічній сфері.</p> <p>2 бали – у випадку деяких неточностей у відповіді на теоретичні питання, що свідчить про наявність базових знань з фінансової санації підприємств і базові вміння ідентифікувати та оцінювати ризики господарської діяльності підприємств, застосовувати сучасні концепції економічної безпеки й економічного контролю при обґрунтуванні дієвого механізму захищеності економічних інтересів підприємства від впливу внутрішніх та зовнішніх загроз; попередження правопорушень у фінансово-економічній сфері.</p> <p>1 бал – у випадку наявності суттєвих недоліків у відповіді чи фрагментарному розкритті теоретичного питання, що свідчить про наявність фрагментарних знань у сфері фінансової санації і фрагментарні і вміння ідентифікувати та оцінювати ризики господарської діяльності підприємств, застосовувати сучасні концепції економічної безпеки й економічного контролю при обґрунтуванні дієвого механізму захищеності економічних інтересів підприємства від впливу внутрішніх та зовнішніх загроз; попередження правопорушень у фінансово-економічній сфері.</p> <p>0 балів – у випадку відсутності відповіді на теоретичне питання, що засвідчує факт незасвоєння теоретичного матеріалу у сфері фінансової санації та банкрутства підприємств і відсутність вміння ідентифікувати та оцінювати</p>

	<p>ризика господарської діяльності підприємств, застосовувати сучасні концепції економічної безпеки й економічного контролю при обґрунтуванні дієвого механізму захищеності економічних інтересів підприємства від впливу внутрішніх та зовнішніх загроз; попередження правопорушень у фінансово-економічній сфері.</p> <p>4 бали – за виконання задачі у випадку використання правильної методики розв’язання, відсутності помилок в арифметичних розрахунках, що свідчить про здатність застосовувати навички у сфері фінансової санації підприємств і вміння ідентифікувати та оцінювати ризики господарської діяльності підприємств, застосовувати сучасні концепції економічної безпеки й економічного контролю при обґрунтуванні дієвого механізму захищеності економічних інтересів підприємства від впливу внутрішніх та зовнішніх загроз; попередження правопорушень у фінансово-економічній сфері.</p> <p>3 бали – у випадку наявності арифметичних помилок чи недоліків у оформленні методики розв’язання задачі, що свідчить про здатність застосовувати базові навички у сфері фінансової санації та банкрутства підприємств і базові вміння ідентифікувати та оцінювати ризики господарської діяльності підприємств, застосовувати сучасні концепції економічної безпеки й економічного контролю при обґрунтуванні дієвого механізму захищеності економічних інтересів підприємства від впливу внутрішніх та зовнішніх загроз; попередження правопорушень у фінансово-економічній сфері.</p> <p>2 бали – у випадку наявності незначних помилок в методиці розв’язання задачі чи значної кількості арифметичних помилок, що свідчить про часткові вміння ідентифікувати та оцінювати ризики господарської діяльності підприємств, застосовувати сучасні концепції економічної безпеки й економічного контролю при обґрунтуванні дієвого механізму захищеності економічних інтересів підприємства від впливу внутрішніх та зовнішніх загроз; попередження правопорушень у фінансово-економічній сфері.</p> <p>1 бал – у випадку наявності суттєвих помилок у розв’язуванні задачі, що свідчить про наявність фрагментарних знань у сфері фінансової санації та банкрутства підприємств і фрагментарні вміння ідентифікувати та оцінювати ризики господарської діяльності підприємств, застосовувати сучасні концепції економічної безпеки й економічного контролю при обґрунтуванні дієвого механізму захищеності економічних інтересів підприємства від впливу внутрішніх та зовнішніх загроз; попередження правопорушень у фінансово-економічній сфері.</p> <p>0 балів – у випадку відсутності рішення задачі, що свідчить про не набуття здобувачем вищої освіти практичних навичок у сфері фінансової санації підприємств і відсутність ідентифікувати та оцінювати ризики господарської діяльності підприємств, застосовувати сучасні концепції економічної безпеки й економічного контролю при обґрунтуванні дієвого механізму захищеності економічних інтересів підприємства від впливу внутрішніх та зовнішніх загроз; попередження правопорушень у фінансово-економічній сфері.</p>
--	--

Шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти (заочна форма)

Форма оцінювання	Граничні межі, балів	Вимоги до знань та умінь
Опитування (по другій темі)	0-18	<p>18 балів – здобувач вищої освіти отримує у випадку повної та аргументованої відповіді на поставлене питання, що свідчить про здатність застосовувати поглиблені знання з питань фінансової санації та банкрутства підприємств і вміння ідентифікувати та оцінювати ризики господарської діяльності підприємств, застосовувати сучасні концепції економічної безпеки й економічного контролю при обґрунтуванні дієвого механізму захищеності економічних інтересів підприємства від впливу внутрішніх та зовнішніх загроз; попередження правопорушень у фінансово-економічній сфері.</p> <p>10 балів – у випадку наявності окремих неточностей у відповіді на теоретичне питання, що свідчить про наявність базових знань у сфері фінансової санації та банкрутства підприємств і базові вміння ідентифікувати та оцінювати ризики господарської діяльності підприємств, застосовувати сучасні концепції економічної безпеки й економічного контролю при обґрунтуванні дієвого механізму захищеності економічних інтересів підприємства від впливу внутрішніх та зовнішніх загроз; попередження правопорушень у фінансово-економічній сфері.</p> <p>0 балів – у випадку відсутності відповіді, що засвідчує факт незасвоєння теоретичного матеріалу в галузі фінансової санації та банкрутства підприємств і відсутності вміння ідентифікувати та оцінювати ризики господарської діяльності підприємств, застосовувати сучасні концепції економічної безпеки й економічного контролю при обґрунтуванні дієвого механізму захищеності економічних інтересів підприємства від впливу внутрішніх та зовнішніх загроз; попередження правопорушень у фінансово-економічній сфері.</p>
Виконання вправ на практичних заняттях (по другій темі)	0-20	<p>20 балів – здобувач вищої освіти отримує у випадку правильного розв’язання задачі та належного її оформлення, що свідчить про здатність використовувати теоретичний та методичний інструментарій для діагностики банкрутства та проведення санації підприємств і вміння ідентифікувати та оцінювати ризики господарської діяльності підприємств, застосовувати сучасні концепції економічної безпеки й економічного контролю при обґрунтуванні дієвого механізму захищеності економічних інтересів підприємства від впливу внутрішніх та зовнішніх загроз; попередження правопорушень у фінансово-економічній сфері.</p> <p>10 балів - здобувач вищої освіти отримує за розв’язані на практичних заняттях задачі у випадку вірної методики та незначних неточностей при розв’язанні, належного оформлення, що свідчить про достатній рівень здатності використовувати знання й практичні навички з питань санації та банкрутства підприємств і достатні вміння ідентифікувати та оцінювати ризики господарської діяльності підприємств,</p>

		<p>застосовувати сучасні концепції економічної безпеки й економічного контролю при обґрунтуванні дієвого механізму захищеності економічних інтересів підприємства від впливу внутрішніх та зовнішніх загроз; попередження правопорушень у фінансово-економічній сфері.</p> <p>5 балів – у випадку наявних незначних методологічних помилок при розв’язуванні задач, що свідчить про володіння базовими технологіями оцінки ймовірності банкрутства та санації підприємств і базові вміння ідентифікувати та оцінювати ризики господарської діяльності підприємств, застосовувати сучасні концепції економічної безпеки й економічного контролю при обґрунтуванні дієвого механізму захищеності економічних інтересів підприємства від впливу внутрішніх та зовнішніх загроз; попередження правопорушень у фінансово-економічній сфері.</p> <p>1 бал – у випадку наявності суттєвих помилок у розв’язуванні задачі, що свідчить про наявність фрагментарних знань з даного курсу і фрагментарні вміння ідентифікувати та оцінювати ризики господарської діяльності підприємств, застосовувати сучасні концепції економічної безпеки й економічного контролю при обґрунтуванні дієвого механізму захищеності економічних інтересів підприємства від впливу внутрішніх та зовнішніх загроз; попередження правопорушень у фінансово-економічній сфері.</p> <p>0 балів – у випадку відсутності належно оформлених розв’язаних задач, що свідчить про відсутність знань у сфері фінансової санації та банкрутства підприємств і відсутність вміння ідентифікувати та оцінювати ризики господарської діяльності підприємств, застосовувати сучасні концепції економічної безпеки й економічного контролю при обґрунтуванні дієвого механізму захищеності економічних інтересів підприємства від впливу внутрішніх та зовнішніх загроз; попередження правопорушень у фінансово-економічній сфері.</p>
<p>Виконання завдань самостійної роботи (по всіх темах)</p>	<p>0-4</p>	<p>4 бали – здобувач вищої освіти отримує за виконані домашні завдання у розрізі тем у випадку правильного виконання практичних завдань та належного їх оформлення, що свідчить про високий рівень здатності використовувати знання й практичні навички з фінансової санації та банкрутства підприємств і вміння ідентифікувати та оцінювати ризики господарської діяльності підприємств, застосовувати сучасні концепції економічної безпеки й економічного контролю при обґрунтуванні дієвого механізму захищеності економічних інтересів підприємства від впливу внутрішніх та зовнішніх загроз; попередження правопорушень у фінансово-економічній сфері.</p> <p>3 бали – здобувач вищої освіти отримує за виконані домашні завдання у розрізі тем у випадку наявних арифметичних помилок при виконання домашніх завдань, що свідчить про достатній рівень здатності використовувати знання й практичні навички щодо фінансової санації та банкрутства підприємств і вміння ідентифікувати та оцінювати ризики господарської діяльності підприємств, застосовувати сучасні концепції економічної безпеки й економічного контролю при</p>

		<p>обґрунтуванні дієвого механізму захищеності економічних інтересів підприємства від впливу внутрішніх та зовнішніх загроз; попередження правопорушень у фінансово-економічній сфері.</p> <p>2 бали – здобувач вищої освіти отримує за виконані домашні завдання у розрізі тем у випадку наявних незначних методологічних та арифметичних помилок при виконання домашніх завдань, що свідчить про середній рівень здатності використовувати знання й практичні навички щодо фінансової санації та банкрутства підприємств і вміння ідентифікувати та оцінювати ризики господарської діяльності підприємств, застосовувати сучасні концепції економічної безпеки й економічного контролю при обґрунтуванні дієвого механізму захищеності економічних інтересів підприємства від впливу внутрішніх та зовнішніх загроз; попередження правопорушень у фінансово-економічній сфері.</p> <p>1 бал – здобувач вищої освіти отримує за виконані домашні завдання у розрізі тем у випадку наявності суттєвих помилок у розв’язуванні задачі, що свідчить про наявність фрагментарних знань з даного курсу і фрагментарні вміння ідентифікувати та оцінювати ризики господарської діяльності підприємств, застосовувати сучасні концепції економічної безпеки й економічного контролю при обґрунтуванні дієвого механізму захищеності економічних інтересів підприємства від впливу внутрішніх та зовнішніх загроз; попередження правопорушень у фінансово-економічній сфері.</p> <p>0 балів – здобувач вищої освіти отримує за невиконані домашні завдання, що свідчить про відсутність знань у сфері фінансової санації та банкрутства підприємств і відсутність вміння ідентифікувати та оцінювати ризики господарської діяльності підприємств, застосовувати сучасні концепції економічної безпеки й економічного контролю при обґрунтуванні дієвого механізму захищеності економічних інтересів підприємства від впливу внутрішніх та зовнішніх загроз; попередження правопорушень у фінансово-економічній сфері.</p>
<p>Контрольна робота 2 теоретичні питання (по 5 балів за кожне), 1 задача (20 балів)</p>	<p>0-30</p>	<p><i>Теоретичні питання:</i></p> <p>4 – 5 балів – здобувач вищої освіти отримує за кожне теоретичне питання у випадку повного та чіткого його розкриття питання, що свідчить про здатність застосовувати поглиблені знання з питань фінансової санації та банкрутства підприємств і вміння ідентифікувати та оцінювати ризики господарської діяльності підприємств, застосовувати сучасні концепції економічної безпеки й економічного контролю при обґрунтуванні дієвого механізму захищеності економічних інтересів підприємства від впливу внутрішніх та зовнішніх загроз; попередження правопорушень у фінансово-економічній сфері.</p> <p>2 – 3 бали здобувач вищої освіти отримує за кожне теоретичне питання у випадку наявності окремих неточностей у відповіді на теоретичне питання, що свідчить про достатній рівень розуміння сутності фінансової санації та банкрутства підприємств і достатнє вміння ідентифікувати та оцінювати ризики господарської діяльності підприємств, застосовувати сучасні концепції економічної безпеки й економічного контролю при обґрунтуванні дієвого механізму захищеності</p>

	<p>економічних інтересів підприємства від впливу внутрішніх та зовнішніх загроз; попередження правопорушень у фінансово-економічній сфері.</p> <p>1 бал – здобувач вищої освіти отримує за кожне теоретичне питання у випадку наявності окремих недоліків та неточностей у відповіді, що свідчить про наявність базових знань у сфері фінансової санації та банкрутства підприємств і базові вміння ідентифікувати та оцінювати ризики господарської діяльності підприємств, застосовувати сучасні концепції економічної безпеки й економічного контролю при обґрунтуванні дієвого механізму захищеності економічних інтересів підприємства від впливу внутрішніх та зовнішніх загроз; попередження правопорушень у фінансово-економічній сфері.</p> <p>0 балів – здобувач вищої освіти отримує за кожне теоретичне питання у випадку відсутності відповіді (правильної) на теоретичне питання, що засвідчує факт незасвоєння теоретичного матеріалу у сфері санації та банкрутства підприємств і відсутність вміння ідентифікувати та оцінювати ризики господарської діяльності підприємств, застосовувати сучасні концепції економічної безпеки й економічного контролю при обґрунтуванні дієвого механізму захищеності економічних інтересів підприємства від впливу внутрішніх та зовнішніх загроз; попередження правопорушень у фінансово-економічній сфері.</p> <p><i>Задача:</i> 17-20 балів за виконання задачі – у випадку повністю правильної методики розв’язання, відсутності помилок в арифметичних розрахунках та належного її оформлення, що свідчить про здатність застосовувати навички у сфері фінансової санації та банкрутства підприємств і вміння ідентифікувати та оцінювати ризики господарської діяльності підприємств, застосовувати сучасні концепції економічної безпеки й економічного контролю при обґрунтуванні дієвого механізму захищеності економічних інтересів підприємства від впливу внутрішніх та зовнішніх загроз; попередження правопорушень у фінансово-економічній сфері.</p> <p>13-16 балів – у випадку наявності арифметичних помилок чи недоліків у оформленні методики розв’язання задачі, що свідчить про здатність застосовувати базові навички у сфері фінансової санації та банкрутства підприємств і вміння ідентифікувати та оцінювати ризики господарської діяльності підприємств, застосовувати сучасні концепції економічної безпеки й економічного контролю при обґрунтуванні дієвого механізму захищеності економічних інтересів підприємства від впливу внутрішніх та зовнішніх загроз; попередження правопорушень у фінансово-економічній сфері.</p> <p>9-12 балів – у випадку незначних помилок в методиці розв’язання задачі чи значної кількості арифметичних помилок, що свідчить про володіння базовими технологіями у сфері фінансової санації та банкрутства підприємств і базові вміння ідентифікувати та оцінювати ризики господарської діяльності підприємств, застосовувати сучасні концепції економічної безпеки й економічного контролю при</p>
--	--

		<p>обґрунтуванні дієвого механізму захищеності економічних інтересів підприємства від впливу внутрішніх та зовнішніх загроз; попередження правопорушень у фінансово-економічній сфері.</p> <p>5-8 балів – у випадку наявності помилок у розв’язуванні задачі, що свідчить про недостатність знань з фінансової санації та банкрутства підприємств і недостатність вміння ідентифікувати та оцінювати ризики господарської діяльності підприємств, застосовувати сучасні концепції економічної безпеки й економічного контролю при обґрунтуванні дієвого механізму захищеності економічних інтересів підприємства від впливу внутрішніх та зовнішніх загроз; попередження правопорушень у фінансово-економічній сфері.</p> <p>1-4 балів – у випадку наявності суттєвих помилок у розв’язуванні задачі, що свідчить про фрагментальні знання з фінансової санації та банкрутства підприємств і фрагментальні вміння ідентифікувати та оцінювати ризики господарської діяльності підприємств, застосовувати сучасні концепції економічної безпеки й економічного контролю при обґрунтуванні дієвого механізму захищеності економічних інтересів підприємства від впливу внутрішніх та зовнішніх загроз; попередження правопорушень у фінансово-економічній сфері.</p> <p>0 балів – у випадку відсутності розв’язку задачі, що свідчить про відсутність практичних навичок з фінансової санації та банкрутства підприємств і практичного і вміння ідентифікувати та оцінювати ризики господарської діяльності підприємств, застосовувати сучасні концепції економічної безпеки й економічного контролю при обґрунтуванні дієвого механізму захищеності економічних інтересів підприємства від впливу внутрішніх та зовнішніх загроз; попередження правопорушень у фінансово-економічній сфері.</p>
--	--	--

Шкала оцінювання ЄКТС та національна шкала

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	задовільно
60 – 63	E	
35 – 59	FX	незадовільно
1 – 34	F	

Трудомісткість:

Загальна кількість годин 120 год

Кількість кредитів 4

Форма семестрового контролю – залік

Політика навчальної дисципліни

Відвідування занять є обов'язковим. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни здобувач вищої освіти отримує на занятті 0 балів та зобов'язаний відпрацювати таке заняття. Письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями у межах встановлених норм. У разі виявлення факту плагіату здобувач вищої освіти отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати його. Списування під час контрольних робіт заборонені (у т. ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: <https://www.pdaa.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>.

Є можливість визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті якщо ці результати отримані перед опануванням даної освітньої компоненти. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera тощо. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни:

Робоча програма, презентації

Рекомендовані джерела інформації:

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Кодекс України з процедур банкрутства від 18 жовтня 2018 р. № 2597-VIII. *Голос України*. 2019. № 77 (7083).

2. Чумак В. Д. Навчально-методичний посібник для аудиторної та самостійної роботи з дисципліни Фінансова санація та банкрутство підприємств для здобувачів вищої освіти очної та заочної форм навчання. Полтава: ПДАА, 2020. 155 с.

Допоміжні

1. Аранчій В. І., Чумак В. Д., Бражник Л. В. Фінанси підприємств : навч. посіб. Полтава : РВВ ПДАА, 2018. 350 с.

2. Бражник Л. В., Чумак В. Д. Управління проектами в умовах кризи. *Ефективне використання результатів наукових досліджень та об'єктів інтелектуальної власності* : матеріали II міжнар. наук.-практ. інтерн.-конф., м. Дніпро, 10 квітня 2020 р. Дніпро, 2020. С. 30–34.

3. Бражник Л. В., Чумак В. Д. Вплив ризиків на діяльність банків. *Модернізація економіки: сучасні реалії, прогностичні сценарії та перспективи розвитку* : матеріали III міжнар. наук.-практ. конф., м. Херсон, 28-29 квітня 2021 р. Херсон, 2021. С. 391–393.

4. Бражник Л. В., Чумак В. Д. Особливості проектного управління в умовах кризи. *Формування та перспективи розвитку підприємницьких структур в рамках інтеграції до європейського простору* : матеріали III міжнар. наук.-практ. конф., м. Полтава, 24 березня 2020 р. Полтава, 2020. С. 31–33.

5. Ковч В. В., Шуст А. О. Управління фінансовою діяльністю підприємства. *Наука й економіка*. 2015. № 1. С. 28–30.

6. Науменко Н. Ю., Коротка Л. І. Розробка інформаційно-аналітичної системи

аналізу фінансової діяльності підприємств. *Економічний вісник ДВНЗ «Український державний хіміко-технологічний університет»*. 2016. № 1. С. 16–20.

7. Терещенко О. О. Антикризове фінансове управління на підприємстві : монографія. Київ : КНЕУ, 2004. 268 с.

8. Терещенко О. О. Фінансова санація та банкрутство підприємств : навч. посіб. Київ : КНЕУ, 2004. 315 с.

9. Чумак В. Д., Дорошенко О. О., Кіріченко Н. О. Оцінка неплатоспроможності підприємств при загрозі банкрутства. *Вісник ХНАУ. Серія «Економічні науки»*. 2019. № 3. С. 130–137.

10. Чумак В. Д., Зоря С. П., Мисник Т. Г. Теоретичні аспекти фінансових ризиків та управління ними. *Вісник ХНАУ. Серія «Економічні науки»*. 2018. № 4. С. 92–99.

11. Чумак В. Д., Мисник Т. Г., Зоря С. П. Ресурсозбереження як антикризовий захід попередження банкрутства сільськогосподарських підприємств. *Вісник ХНАУ. Серія «Економічні науки»*. 2018. № 3. С. 244–251.

12. Чумак В. Д., Кіріченко Н. О. Особливості банкрутства аграрних підприємств та визначення їх ліквідаційної вартості. *Економіка і підприємництво : організаційно-методологічні аспекти обліку, фінансів, аудиту та аналізу*. Вип. 19. Том 2. Полтава : ПДАА, 2019. С. 135–138.

13. Чумак В. Д. Попередження банкрутства аграрних підприємств та забезпечення їх беззбиткової діяльності. *Наукові праці Полтавської державної аграрної академії. Економічні науки*. 2016. Вип. 1(12). С. 64–69.

14. Чумак В. Д. Фінансова стійкість підприємства та напрями її стабілізації. *Наукові праці Полтавської державної аграрної академії. Спецвипуск. Економічні науки*. 2017. С. 175–180.

15. Чумак В. Д., Безкровний О. В. Соціальний захист членів особистих селянських господарств: сучасні проблеми здійснення та перспективи удосконалення. *Економіка та сучасний менеджмент: теоретичні підходи та практичні аспекти розвитку* : матеріали всеукр. наук.-практ. конф., м. Київ, 12 грудня 2020 р. Київ, 2020. С. 156–158.

16. Чумак В. Д. Антикризове управління сільськогосподарськими підприємствами. *Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством* : матеріали IV всеукр. наук.-практ. інтерн.-конф., м. Полтава, 31 березня 2021 р. Полтава, 2021. С. 522–524.

17. Чумак В. Д., Бражник Л. В. Ресурсозбереження як антикризовий чинник попередження банкрутства. *Теоретичні та практичні засади забезпечення сталого агровиробництва та соціально-економічного розвитку сільських територій в умовах інноваційної економіки* : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Харків, 20 травня 2021 р. Харків, 2021. С. 176–179.

18. Чумак В. Д., Бражник Л. В. Шляхи попередження банкрутства аграрних підприємств : матеріали наук.-практ. конф. професорсько-викладацького складу Полтавської державної аграрної академії за підсумками науково-дослідної роботи в 2020 році, м. Полтава, 14 травня 2021 р. Полтава, 2021. С. 89–91.

19. Чумак В. Д., Кіріченко Н. О. Фінансова реструктуризація як санаційний захід попередження банкрутства підприємств. *Сучасні проблеми обліку, аналізу, аудиту й оподаткування суб'єктів господарської діяльності: теоретичні, практичні та освітнянські аспекти* : матеріали V Всеукр. наук.-практ. конф., м. Дніпро, 30-31 березня 2021 р. Дніпро, 2021. С. 409–413.

20. Чумак В. Д., Гвізджинська І. Ю. Прогнозування можливого банкрутства підприємств на основі дискримінантного аналізу. *Економіка та суспільство*. 2021. № 29. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-29-25>.

21. Чумак В. Д., Стрілець А. А. Резерви збільшення прибутку сільськогосподарських підприємств. *Наукове забезпечення розвитку національної економіки: досягнення теорії та*

проблеми практики : матеріали VIII всеукр. наук.-практ. конф. молодих вчених, м. Полтава, 28 жовтня 2021 р. Полтава, 2021. С. 122–124.

22. Nekrasenko, L., Pittman, R., Doroshenko, O., Chumak, V., Doroshenko, A. (2019). Grain logistic sin Ukraine: themain challenges and effective ways to reach sustainability. *Economic Annals-XXI*, 178(7-8), 70–83.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. Офіційний сайт журналу «Фінанси України»: <http://fu.minfin.gov.ua/>.
2. Сайт Верховної Ради України: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws>.
3. Сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua/>.
4. Сайт Українського фонду підтримки підприємництва: <http://www.ufpp.gov.ua/>.